Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL
In România 3 lei
In străinătate 6 lei
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 68 Sâmbătă 11 Martie 1939
14 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNA și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Sistematizarea orașelor

Prin noua lege administrativă, toate orașele de reședință și nereședință sunt obligate să-și întocmească, în cel mai scurt timp, planul de sistematizare, în cadrul căruia să se desvolte pe viitor, sub aspect urbanistic.

Trebue să recunoaștem că înfățișarea orașelor noastre, în ce privește estetica urbanistică, lasă foarte mult de dorit. N'a existat în concepția edililor noștri de până acum o preocupare constantă de a da orașelor o înfățișare estetică, în concordanță cu frumusețile naturale, dăruite din belșug unora din ele. Se constată astăzi, în urma inspecțiilor administrative, că orașele n'au avut planuri de sistematizare și întreaga lor desvoltare, sub acest raport, era lăsată la simpla apreciere a edililor, cari adeseori erau în contradicție cu doctrina esteticei urbanistice. Din această cauză, avem orașe cu aspect urît, cu frumusețî naturale mutilate, cu clădiri și instituții publice lipsite de gust, cu străzi înguste și rău aliniate, fără lucrări edilitare, neluminate și prost întreținute.

Ridicarea orașelor din această stare desigur că nu se poate face într'un timp determinat. Cere sacrificii materiale, pe care bugetele orașelor nu le pot îndeplini deodată. Fixând însă un plan de sistematizare, bine studiat și aprobat de o comisie de specialiști, lucrările de înfrumusețare se pot realiza în etape, an de an, potrivit unor norme obligatorii, care să nu mai poată fi schimbate după capriciile unora sau altora, din cei cari se perindă pe la conducerea orașelor.

Planurile acestea de sistematizare ar trebui să cuprindă, după doctrina urbaniștilor recunoscuți, elemente de estetică, privind frumusețile naturale cu spațiile libere, stilul arhitectonic și organizarea circulației.

Natura a dăruit orașele noastre cu priveliști minunate, care dacă ar fi puse în valoare, frumusețea lor estetică ar câștiga atât de mult. Un oraș fără piețe largi, fără grădini publice, fără vegetație abundentă, fără canalizare, este un oraș mort. Intre spațiile libere, necesare respirației orașului, și între spațiile clădite, trebue să fie o corelație. Specificul orașului, personalitatea lui care-l deosebește de altul, constă tocmai în combinarea armonică dintre frumusețile naturale cu stilul arhitectonic și cu organizarea circulației, adaptată mediului social.

Raportând acest principiu general la estetica locală urbanistică, doctrinarul Camillo Sitte a fixat câteva reguli și anume: raporturile de poziție între clădiri, monumente și piețe, raporturi de cadru la străzi și piețe; forma, mărimea și gruparea piețelor; traseul și relieful străzilor, concentrarea și gruparea monumentelor, armonizarea stilurilor arhitectonice, adaptarea lucrărilor la mediu. La toate acestea se adaogă coloritul, iluminatul în timpul nopții.

Natural, esteții au fixat reguli pentru orașe ideale, pentru orașe care s'ar putea ridica odată ca din pământ. Numai că orașele noastre au o desvoltare istorică și economică lipsită de cele mai elementare norme de estetică urbanistică. Ceeace s'ar putea face acum, ar fi numai o adaptare treptată la aceste reguli, fără de cari un oraș își pierde foarte mult din importanța lui.

In întocmirea planurilor de sistematizare, e nevoe deci să se țină seamă de aceste considerațiuni, și în special de stilul arhitectonic, care a luat la noi formele cele mai impestrițate. Nu se poate vorbi la noi de o unitate de stil, corespunzătoare unei regiuni sau specificului național.

Insăși capitala țării înfățișează atâtea varietăți de stil risipite fără nici o noimă, încât își pierde cu desăvârșire personalitatea pe care ar trebui s'o aibă în cadrul unei arhitecturi cu caracter românesc.

De aceea credem că e bine ca cel puțin de aci înainte, când se fixează planurile de sistematizare a orașelor, să se țină seamă și de stilul arhitectonic, în ansamblu cu celelalte cerințe urbanistice, spre a se marca și mai pronunțat caracteristica românească și națională a orașelor noastre.

—xXo■oXx—

Ninsoare abundentă la Predeal

Predeal, 8 Martie

De 24 ore ninge fără întrerupere. Stratul de zăpadă a atins aproape 60 cm. Circulația vehiculelor a devenit anevoioasă.

Ultimele trenuri au adus numeroși iubitori ai sporturilor de iarnă.

SCRISORI DIN PARIS

D. Daladier va fi oare urmașul d-lui Albert Lebrun?

Relațiile franco-italiene

de RENE SAIVE

Paris, Martie

Rog pe cititori să mă scuze, dacă mai revin — și poate nu pentru ultima oară — asupra subiectului care pasionează acum cercurile politice: apropiata alegere la prezidenția republicii.

Un lucru pare sigur acum: d. Albert Lebrun nu va mai candida. Va întreprinde o călătorie la Londra, după care se va retrage, probabil, în scumpa sa Lorena, unde fratele său este agricultor. Retragere definitivă? Este posibil, deși trebue să ținem seama de evenimente. D. Doumergue nu s'a înapoiat oare, într'o zi, din liniștita-i locuință din Tournefeuille, ca să prezideze unul dintre cele mai faimoase și tot odată dintre cele mai curioase ministere ale celei de a treia Republici?

Altă informație, care se confirmă tot mai mult pe zi ce trece: d. Edouard Daladier va candida. Atitudinea președintelui de consiliu, în lipsa unei declarații formale a candidaturii, permite presei pariziene să fie destul de afirmativă în privința acestui punct. Se merge chiar foarte departe cu

(Continuare in pag. 2-a)

Armata japoneză intrând în Haikow, port principal din insula Hainan

Cum se va pacifica Spania

Generalul Franco și intervențiile străine

de R. SEIȘANU

Generalul Franco se pregătește să ocupe Madridul și restul teritorului Spaniei meridionale. El a declarat că n'are nevoe de niciun acord cu inamicul în ce privește această operațiune de lichidare. De fapt, nici n'ar avea generalul Franco cu cine să discute și să stabilească condițiile de predare, când membrii fostului guvern „republican" în frunte cu d. Negrin, au dispărut peste frontieră, cu primul aeroplan ce l-au găsit la dispoziție; iar în Madrid un comitet de generali face figură de guvern, dar nu e recunoscut de majoritatea comandanților comuniști. Ceea ce vrea șeful statului spaniol este, pe lângă capitularea trupelor republicane roșii, o pace spaniolă, impusă de victoria câștigată de naționaliști, prin atâtea jertfe grele și sforțări eroice, iar nu impusă din afară pe baza unor anumite angajamente. S'a vorbit în ultimele zile de convocarea unei conferințe internaționale cu scopul de a restabili pacea în Spania prin instituirea unui „tribunal de echitate", care să asigure aplicarea principiilor umanitare și dispozițiilor cuprinse în legile internaționale. Prin această propunere s'a urmărit amestecul direct în afacerile interne ale Spaniei și în special, formularea unor condiții de pacificare, favorabile republicanilor comuniști.

Intrebat în Camera Comunelor, dacă se va convoca, sau nu, o asemenea conferință, d. Chamberlain, primul ministru al Marei Britanii, a răspuns că guvernul englez consideră lipsită de șansă stabilirea unui acord general în legătură cu această propunere.

Totuși, campania presei străine, ce are legături cu organizațiile comuniste, continuă să invoace principiile „umanitariste", spre a asigura o amnistie generală în Spania, în favoarea celor responsabili de deslănțuirea celui mai cumplit război civil cunoscut în istorie, ca și a autorilor asasinatelor și distrugerilor bisericilor și operilor de artă, săvârșite în ultimii trei ani, în această țară.

Generalul Franco a declarat că Spania cea nouă, naționalistă și creștină, nu se conduce de spiritul de revanșă și nici de ură; dar ea înțelege să facă justiție și să restabilească pacea luând în seamă interesele naționale și principiile de drept, fără amestecul acelora, care, până eri, au încurajat și sprijinit anarhia roșie în Spania, fără să țină seama de principiile umanitariste, de comandamentele moralei și de legile civilizației.

Franța și Anglia fac toate sforțările să înlăture noi complicații internaționale în legătură cu apropiata pacificare a Spaniei. Ele își dau seama de pericolul ce-l ascund orice încercări de intervenții în afacerile spaniole, în sensul dorit de cei care nu se consolează de înfrângerea republicanilor roșii.

Să nu uităm elementul primejdios ce l-a avut dela origina sa, războiul civil spaniol: înfruntarea celor două ideologii opuse, — naționalistă și internațional-comunistă —, care, în interior a dezlănțuit toate pasiunile și instinctele; iar în exterior, a provocat amestecul, direct, sau indirect, al puterilor interesate ca una din cele două ideologii să triumfe prin sprijinul lor.

Astfel, amestecul direct al Internaționalei comuniste în afacerile spaniole și sprijinul dat de ea, guvernului „republican", a atras după sine amestecul Italiei și al Germaniei, care au trimis voluntari și material de război în ajutorul trupelor naționaliste comandate de generalul Franco. In Franța, frontul popular, sub fostul guvern Blum, a susținut politica de intervenție armată în Spania, alături de comuniști, din cauza aceleași ideologii.

Cum o asemenea intervenție ar fi determinat războiul

(Continuare in pag. 2-a)

Noui aerodroame în Capitală

Lucrările pentru nivelarea terenului

In continuarea programului de desvoltare a aviației noastre, expus de d. general Paul Teodorescu, ministrul aerului și marinei, aviația civilă face ultimele pregătiri pentru începerea lucrului.

Cursul teoretic al școlilor de pilotaj continuă de mult și curând va începe sborul.

Pentru aceasta, noui aerodroame de școală și de antrenament se amenajează în diferite centre din țară.

Cele din București, cari existau, deveniseră de mult neîncăpătoare pentru activitatea școlilor.

D. general Paul Teodorescu, spre a înlătura această lipsă, a dispus achiziționarea încă a două terenuri în jurul Capitalei, care vor fi transformate în aerodroame.

Unul va fi la Giulești, iar altul pe islazul comunei Popești-Leordeni.

Pentru nivelarea și așezarea pământului au fost aduse caterpilare de cel mai modern tip.

Mânuite de un singur om, uriașele mașini scormonesc pământul, înfundă gropile și încarcă și descarcă automat pământul

Planurile noilor aerodroame prevăd o serie de hangare și pavilioane, pentru a fi cât mai utile scopului destinat.

Aerodroamele vor fi înconjurate de un șir de arbori.

Aventura unor elevi de liceu

UNUL DINTRE EI S'A SINUCIS IN MOMENTUL CAND A FOST DESCOPERIȚI

Târgoviște, 8 Martie

Patru elevi din cl. IV-a a liceului din orașul nostru, acum câteva zile, au dispărut dela domiciliile părinților, plecând cu trenul.

Autoritățile fiind sesizate, au luat măsuri pentru descoperirea lor.

O telegramă din partea legiunii de jandarmi Durostor a anunțat că cei patru elevi, au fost descoperiți de jandarmi, într'un sat din acel județ și, că unul din ei Mironescu Eugen, în momentul arestării s'a sinucis cu un glonț de revolver.

Ceilalți trei, vor fi aduși la Târgoviște.

S'a aflat că ei aveau de gând să străbată, pe jos, Bulgaria și Grecia și de acolo să se îmbarce pe un vapor, care să-i transporte în Africa.

—xXo●oXx—

FILME

De trei zile așteaptă la fereastră pe băiat.

A plecat numai pentru Duminică, și astăzi este Miercuri!

Când îl zărește, îi ese înainte la poartă și-l îmbrățișează până în casă.

— Ce ai făcut, măiculiță?... Ce ți s'a întâmplat?

— Am schiat.

— Cum?!... Vai!... Și te-a durut rău?... Unde te-ai schiat?... Ai luat salicilat?

— De ce?

— E bun contra sciaticei... Așa s'a făcut bine Sbârleasca.

— Nu m'ai înțeles... Am făcut sport... Am coborât munții cu o sută de chilometri pe oră.

— Vai de mine!... Poate să fugă omul ca trenul?!

— Dacă are schiuri, da.

— Ce sunt alea, măicuță?

— Niște tălpici... Ți le prinzi de picioare și-ți dai drumul.

— De pe munte în prăpastie!?

— Exact.

— Vai!... Ce-am trăit s'aud!... Aș muri dacă aș vedea așa ceva...

— Se poate, dar mie îmi place să schiez... Nu zic „să fac ski", fiindcă n'aș fi la modă.

— Și fac mulți ca tine?

— Da și nu... Unii doar se îmbracă în costum de sport, își pun tălpicile, și apoi stau pe loc, fumează și povestesc recordurile lor fanteziste.

— Măicuță, știi că eu sufăr de inimă... N'ai putea, de hatârul meu, să nu mai faci d'aia... d'ă'a... cum îi zice?

— Cere-mi orice, dar numai asta nu... Ceva mai mult, vreau să învăț și alte sporturi: să boxez, să tenisez, să futbolez.

Mama își apasă pieptul cu mâinile; nu mai pricepe nimic; simte că leșină.

Don José

Trofeele războiului

O mișcătoare ceremonie s'a desfășurat la Versailles, în prezența oficialităților și a numeroase delegațiuni de foști luptători, cu prilejul predării de către una din mamele îndurerate ale războiului—bătrâna Baudoin — a unei mitraliere și puști mitralieră germane, păstrate, ca amintire dela unicul și viteazul ei fiu, care le-a capturat dela inamic în grelele lupte de pe Somme.

Sporirea orelor de lucru în industriile metalurgice cari lucrează pentru apărarea națională

Se vor lucra 2 ore pe zi peste actualul orar

Industriile metalurgice cari lucrează pentru înzestrarea armatei și apărarea națională, ne putând face nevoilor cu orariul obișnuit de muncă, au cerut ministerului muncii să le îngădue lucrul cu încă două ore peste actualul orar.

D. prof. M. Ralea, ministrul muncii, ținând seama de aceste nevoi cari privesc mari interese naționale și având în vedere dispozițiunile legii pentru durata muncii, a convocat la o constătuire pe delegații departamentelor: economiei naționale, apărării naționale, aerului și marinei, înzestrării armatei, precum și pe reprezentanții Uniunii generale a industriașilor din România și Uniunii industriilor metalurgice și miniere și ai muncitorilor din industria metalurgică, — pentru a-și da avizul asupra cererii făcute de industriile metalurgice cari lucrează pentru apărarea națională.

Toți reprezentanții de mai sus au fost de acord că cererea făcută ministerului trebue să fie aprobată cu condiția ca orele suplimentare să fie plătite cu sporul de salar prevăzut de lege.

Printr'un jurnal al consiliului de miniștri s'a și dat autorizația cuvenită.

—xXo●oXx—

Turburări în Siria

Ankara, 8 (Radio-Central). — In districtul sirian, în apropiere de Alepo, au isbucnit noui turburări.

Mai multe triburi au atacat un post de jandarmi. Cinci jandarmi au fost luați prizonieri și transportați în munți. In urmărirea rebelilor s'au trimis mai multe detașamente de trupe franceze, cu automobile blindate. Un detașament francez a reușit să prindă pe un șef de trib, împreună cu 50 indigeni.

O mare victorie japoneză în China

Tokio, 8 (Rador). — Un comunicat al ministerului de război anunță că trupele japoneze au cauzat o înfrângere catastrofală la patru divizii chineze din nordul provinciei Kiangsu, ajungând la joncțiunea Marelui Canal cu fluviul Yen.

Trupele chineze s'au retras în dezordine după ce au pierdut aproape 8000 oameni.

—xXo●oXx—

Italieni arestați pentru spionaj la Djibuti

Djibuti, 8 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Cinci italieni învinuiți de spionaj au fost îmbarcați pe bordul pachebotului „Athos", având ca destinație Franța, unde vor fi

—xXo●oXx—

Cel mai inalt om din lume...

...este fără îndoială tânărul american Robert Wladlow care are 2 m. 80 înălțime și încă, având numai 21 de ani, se crede că va mai crește!

—xXo●oXx—

Avion prăbușit

Roma, 8 (Rador).—Un avion aparținând aeroportului Vibo Valentia s'a prăbușit Miercuri dimineață, din motive necunoscute, în apropiere de Marcellinara Catanzaro.

Pilotul s'a aruncat cu parașuta și a reușit să se salveze.

Observatorul, încurcându-se între sforile parașutei, a căzut și a murit.

Aprecieri măgulitoare și optimiste

de N. BATZARIA

Au trecut multe zile dela închiderea celor două conferințe ale Înțelegerii Balcanice la București — a conferinței miniștrilor de externe și a conferinței presei din statele care alcătuesc blocul denumit Înțelegerea Balcanică. De atunci s'au produs alte evenimente, așa că s'au ivit alte chestiuni pe orizontul politic.

Totuși, în coloanele ziarelor din celelalte state balcanice și în deosebi în coloanele ziarelor turcești se continuă cu comentariile despre cele două conferințe, precum în aceleași ziare citim cu sentimente de îndreptățită mulțumire aprecieri măgulitoare la adresa României, a poporului român. In aceste aprecieri vedem, mai înainte de orișice, o nouă dovadă a simpatiei adânci și sincere — simpatie, dealtfel, reciprocă — pe care prietenii turci o nutresc pentru români și țara românească.

Dar credem că e nevoie de o scurtă lămurire, deși se dă cu întârziere.

La conferința de presă dela București confrații turci au trimis — la fel au făcut și confrații greci și iugoslavi — pe cei mai de seamă gazetari, pe exponenții cei mai autorizați ai opiniei publice. In sprijinul acestei afirmațiuni citâm următoarele trei nume: Junus Nadi, președintele presei turcești și directorul-proprietar al marelui și foarte răspânditului „Cumhuriyet" (Republica), ziar ce apare la Istanbul, în 16 sau 20 de pagini, Falih Fikri Atay, deputat și directorul marelui ziar „Ulus" (Poporul) dela Ankara. E un ziar care oglindește vederile guvernului turcesc.

Al treilea nume pe care ținem să-l citâm, este acela al lui Hussein Djahid Yalcin, socotit cu drept cuvânt unul din cei mai străluciți purtători de condeiu și un polemist de temut.

Inapoindu-se în țara lor, acești trei prieteni prețioși și ziariști eminenți și-au așternut pe hârtie impresiile culese și speranțele optimiste legate de modul cum au decurs cele două conferințe, de hotărîrile ce s'au luat și de noile directive de o activitate mai fecundă pentru viitor.

Iată, avem înaintea noastră ultimele numere sosite la București din ziarele „Cumhuriyet" și „Ulus". Citim, scrise, bineînțeles, cu alfabetul latin și cu o ortografie mai simplă chiar decât ortografia limbei române, articolele scrise de distinșii noștri confrați Junus Nadi și Falih Fikri Atay.

Vroiți o dovadă de modul cum este văzută și socotită România? Dăm în traducere câteva rânduri din articolul d-lui F. F. Atay: „Mai înainte de război, pentru a merge în Europa — Europa în orice înțeles al cuvântului — trebuia să ne depărtăm foarte mult de Dunăre; acum însă, această Europă este la o distanță de douăsprezece ore de drum pe mare".

Acest certificat de... europanitate, autorul articolului îl întemeiază pe impresiile de acum, scoase mai bine în evidență prin amintiri personale mai vechi despre înfățișarea Capitalei noastre și unele trăsături mai caracteristice ale locuitorilor ei. Așa, după ce spune că București

(Continuare in pag. 2-a)

A FI CEEACE EȘTI!

Una din trăsăturile omului modern este și dorința continuă de a părea în ochii semenilor săi altfel de cum este în realitate. Consecință directă a desechilibrului moral și a desorientării ce stăpânește viața veacului actual, tipul acesta de om ajunge de-și transformă viața, până și sufletul, în fel și fel de chipuri. E un cameleon în carne și oase. Ducând o viață risipitoare, el sfidează pe omul econom și spre a-l umili îl confundă cu sgârcitul. Pentru a impresiona pe acei cari se lasă seduși, într'o societate a formelor, de aparențe, el duce viața omului bogat, deși în realitate e plin de datorii. Pe cei săraci îi umilește ajutându-i în chipuri fără conținut creștin. Pentru el, ajutorul încetează a fi un înalt scop etic și devine un meschin mijloc.

Contra acestui tip de om modern trebuie luptat din răsputeri. E o operație anevoioasă de asanare morală și socială care nu trebuie să cunoască sentimentul de cruțare, căci acest sfidător om adesea infectează viața societății, creând idealuri fără conținut moral și atâtând pofte nimicitoare.

A te cunoaște pe tine însuți, a ști ceeace ești și a nu face din risipa unui ban câștigat mai ușor decât cel care nu poate năzui la el, un exemplu de virtute și de merit, este a te arăta conștiinței tale în cea mai curată și creștinească înfățișare.

M. G. CONSTANTINESCU